

O čem jednali senioři s primátorem?

strana 5

Velká voda je nebezpečnější než oheň!

strany 10–11

Secesní pavilony, gondoly, horská dráha.

Výstavy před 100 lety

strany 16–17

**Vydejte se s námi do přírody
kousek od města!**

strany 15 a 19

Vítejte v Informačním centru Olomouc

Turistická nabídka informačního centra

OLOMOUC

OLOMOUC V KOSTCE

Hodinová prohlídka „Olomouc v kostce“ po památkách Horního náměstí ukončená výstupem na radniční věž. | Od 15. 6. do 30. 9. denně v 9:30, 11:00, 12:30, 14:00, 15:30 a 17:00.

70 CZK

175 CZK

6-15

35 CZK

STÁLÉ EXPOZICE NA RADNICI

Výstavní expozice věnované historii města, radnice a příběhu olomouckého orloje. Přístupné zdarma během úředních hodin magistrátu nebo v rámci služby „Olomouc v kostce“. Možnost zapůjčení audioprůvodce s výkladem.

AUDIOPRŮVODCE OLOMOUCÍ

Audioprůvodce s výkladem k hlavním památkám. Umožňuje vytvoření vlastní prohlídkové trasy podle mapy, kterou zájemce obdrží ke sluchátku v IC Olomouc zdarma.

Vratná záloha 300 CZK

Cena 100 CZK

GRATIS

OLOMOUC REGION CARD

Karta, s kterou v Olomouci ušetříte! Zdarma MHD, vybrané služby v IC, slevy v muzeích. ORC je platná v celém Olomouckém kraji.

Info: www.olomoucregioncard.cz

OLOMOUCKÉ TVARŮŽKY

K zakoupení v automatu v informačním centru.

Informační centrum Olomouc | otevřeno denně

Horní náměstí – radnice | tel.: +420 585 513 385, +420 585 513 392

e-mail: infocentrum@olomouc.eu | www.facebook.com/informacni.centrum.olomouc | tourism.olomouc.eu

SOUTĚŽ

Soutěžte s Olomouckým seniorem!

Město Olomouc je známé kromě jiného i mnoha vysokými historickými věžemi. Zkuste uhodnout, která z těchto věží je nejvyšší:

- věž kostela svatého Mořice
- věž katedrály svatého Václava
- věž radnice

Odpovědi posílejte do 30. dubna na e-mailovou adresu michal.folta@olomouc.eu nebo na adresu Mgr. Michal Folta, Magistrát města Olomouce, Horní náměstí, Olomouc 77900.

Vítěze odměníme poukazem na bezplatný vstup na radniční věž pro čtyři osoby!

5	Co nás čeká v letošním roce	4
	O čem jednali předsedové klubů s primátorem	5
	Dostáváte příspěvek na péči?	6
	V Klubu seniorů Jiráskova 9 vařili ukrajinské speciality	7
	Antibiotika: rizika užívání.	8
	Heřmánek nabízí vzdělávání pro všechny generace.	9
	Přijďte si k nám zahrát šachy.	9
	Rozhovor se zkušeným hasičem: Voda je nebezpečnější živel než oheň.	10–11
	Není sociálka jako sociálka.	12
	Předsedkyně Rady seniorů bojuje o titul Žena regionu.	13
	Přehled kulturních akcí.	14
	El Greco! Přijďte se podívat na světoznámého malíře.	14
	Poznávejte olomoucká předměstí	15
	Olomouci má. Báseň čtenářky	15
	Pavilony, fontány, horská dráha. Velké výstavy před sto lety	16–17
	Láska na konci války. Čtenářská povídka.	18
	Fotogalerie: příroda na kraji města stojí za to!	19

Milí čtenáři, nestačím se divit, s jakou vynalézavostí reklamní agentury, módní průmysl a mnoho dalších stále nabízejí nové a nové typy výrobků. Jsme neustále přesvědčováni, že právě bez té a té nové věci nemůžeme být šťastni, prostě ji musíme mít, a ani přitom není problém se zadlužit.

Opak je samozřejmě pravdou. Člověku toho ke spokojenosti stačí opravdu málo a to málo se navíc obvykle nedá koupit. Vezměme si příklad z jarní přírody. Sněženky, ocúny, fialky, petrklíče, primule, narcisky, bledule, hyacinty a všechny ostatní květiny jsou překrásné, přestože mají po staletí stejnou barvu, tvar a vůni. Jarní sluníčko, vůně probouzející se země, zpěv ptáků a honící se mraky jsou stejně jako loni, a přesto překrásné!

Něco z toho mála, z čeho můžeme mít radost, vám opět přináší náš Olomoucký senior. Přeji vám příjemné počtení, inspirativní jarní dny a otevřenou vnímavost ke všemu krásnému, co nám třeba časem zevšednělo!

*Ladislav Šnevajs
náměstek primátora*

Co chystají kluby pro seniory v letošním roce

Americký spisovatel Elbert Hubbard kdysi prohlásil, že „největší chybou, kterou v životě můžete udělat, je mít pořád strach, že nějakou uděláte.“ Proto neváhejte a zapojte se do dění v klubech seniorů statutárního města Olomouce. Ty jsou rozmístěny tak, aby byla zachována jejich dostupnost a různorodost. Klidně vyzkoušejte i více klubů, ať víte, který vám nejlépe pasuje.

Snad každý z nás si přeje prožít svůj život naplno. Jen pomyslete na to, kolik je kolem věcí, které jsme ještě nezkusili, neměli na ně dosud čas. Těch plánů, které jsme měli, těch míst, co jsme chtěli navštívit, informací, co jsme si chtěli vyslechnout... A přitom kvůli každodenním povinnostem neby-

lo kdy se pustit do jejich plnění. Nyní nastává čas tyto plány, nebo alespoň část z nich, naplnit.

Pro všechny, kteří nechcete jen sedět doma, ale máte zájem scházet se s vrstevníky, máte zájem si zasportovat úměrně věku a zdravotnímu stavu, máte zájem jezdit na výlety nebo chodit na poznávací vycházky, máte zájem o kulturní život, jsou tu programy, které probíhají v klubech seniorů statutárního města Olomouce.

Kromě zde uvedených akcí má každý klub své vlastní pravidelné programy a aktivity, např. přednáškovou a vzdělávací činnost, výtvarné kroužky, bowling, šipky, turistiku, zpěv (za doprovodu kytary, i Orffovy nástroje), návštěvy kulturních akcí, patří sem ale

i deskové a karetní hry a samozřejmě povídání a posezení u kávy.

Město plánuje a chystá pro veřejnost mnoho akcí kulturního, společenského či sportovního charakteru. Řada z nich je plánována s ohledem na kluby pro seniory. Část z těchto akcí je určena pro širší veřejnost a část pouze pro členy klubu pro seniory při statutárním městě Olomouci (SMOI).

Zájemci se o chystaných akcích dozví včas vše potřebné prostřednictvím plakátků v Informačním centru Olomouc a také v článcích na stránkách Olomouckého seniora. Nejlepším zdrojem informací jsou ovšem dle všech zkušeností vedoucí klubů pro seniory, kteří mají skvělý přehled o všech zajímavých akcích.

Nabídka akcí v roce 2016

- **březen** – aquafitness pro seniory v Aquaparku Olomouc – pouze pro členy klubu SMOI
 - **duben** – výlety Frýdek-Místek – prohlídka zámku Místek a exkurse Marlenka 5. 4. a 12. 4. – pouze pro přihlášené členy klubu SMOI
- **květen** – třetí ročník Olympiády klubů seniorů na Jívové 6. **května 2016** (pouze pro členy klubu SMOI)
 - **12. 5.** – **Ples pro seniory v pavilonu „A“** na Floře Olomouc **i pro veřejnost.** Těšit se můžete na dobrou hudbu, kulturní vsuvku i občerstvení
 - **červen** – výlety za poznáním – ZOO Lešná – pouze pro přihlášené členy klubu SMOI
 - **24. 6.** – Mikulášské posezení (půlvánoce) – odpoledne se stromečkem, cimbálovou hudbou a případně ochutnávkou vína (pouze pro členy klubu SMOI)
 - speciální kostýmovaná prohlídka obřadní síně olomoucké radnice s výkladem, **i pro veřejnost**
 - **srpen** – rybník Amerika v Holici – soutěž v chytání ryb – přihlášky budeme sbírat do konce dubna
 - **září** – výlety směr Jeseník – turistická procházka ve spolupráci s Přáteli přírody – skupinou Malá liška – beseda s herečkou Jaroslavou Obermaierovou
 - **konec září, začátek října** koncert Gustava Broma, popř. jiný interpret (dle domluvy)
- **říjen** – **1. 10.** – Mše svatá pro seniory v bazilice na Svatém Kopečku (zajištěna bude posílená autobusová doprava na Sv. Kopeček, pro seniory zdarma.
 - Mezinárodní den seniorů – představení operety v Moravském divadle pro všechny kluby seniorů – pouze pro přihlášené členy klubu SMOI, zdarma promítání filmu ke Dni seniorů + pro zájemce prohlídka technického zázemí kina
 - **listopad** – beseda s grafikem, který je autorem Wericha na Werichově ulici v Olomouci – p. Schnabl
 - **15. 11. ples pro seniory v pavilonu „A“** na Floře Olomouc **i pro veřejnost.** Těšit se můžete na dobrou hudbu, kulturní vsuvku i občerstvení.

Prosinec je pak věnován mikulášským posezením v jednotlivých klubech.

Tato nabídka není kompletní ani finální a může se v průběhu roku změnit, zejména ze stran změn termínů u vystupujících.

Pomoc na přechodech, MHD i závod. Senioři jednali s primátorem

Skoro dvě desítky klubů seniorů z různých koutů Olomouce měly zastoupení na včerejším jednání s primátorem Antonínem Staňkem a jeho náměstkem Ladislavem Šnevajsem. „Kluby seniorů jsou pro město mimořádně důležitým komunikačním partnerem. Jste pro nás kontaktními body, díky kterým můžeme lépe zjistit, co by si senioři v Olomouci přáli a co je třeba tížít,“ uvedl primátor Antonín Staněk při setkání na radnici.

V Olomouci žijí tisíce lidí seniorského věku, zhruba 1200 z nich je organizováno ve dvaceti klubech seniorů. „Činnost klubů seniorů dlouhodobě podporujeme, pokud se v některé lokalitě objeví zájemci, pomůžeme i se zřízením nového klubu,“ doplnil náměstek Ladislav Šnevajs. Jako poslední takto s podporou i finanční pomocí vznikl klub v Přichystalově ulici.

V průběhu odpoledního setkání se hovořilo o myšlence zapojení seniorů do zvýšení bezpečnosti ve městě, konkrétně prostřednictvím vyškolených dobrovolníků, kteří by měli oprávnění na frekventovaných komunikacích u škol zastavovat auta a umožnit tak bezpečný přechod třeba právě školákům. „Zájemcům můžeme vyjít vstříc třeba tak, aby si mohli zvolit komunikaci blízko jejich bydliště a nemuseli svůj úkol plnit někde na opačném konci města,“ vysvětlil

ředitel městské policie Pavel Skalický. Slíbil pak, že do jednotlivých klubů seniorů zašle přehled nejzatíženějších míst, kde by vyškolení dobrovolníci mohli dopravu usměrňovat.

Primátor Staněk připomněl splněný slib zavedení bezplatné MHD pro seniory nad 70 let. „Jsem moc rád, že se nám tento krok povedlo dotáhnout do konce, cestování mají teď senioři opravdu zdarma, zůstala jen formální povinnost zakoupit si za dvacet korun na rok průkaz. Dopravnímu podniku peníze, které by jinak za jízdné seniorů

vání o kulturních akcích ve městě či o různých aktivitách pro seniory. Poměrně dlouhou diskuzi rozproudil dotaz na pravidla a další záměry pořadatelů branného závodu seniorů, který zajišťuje městská policie. „Některé kluby přivedou bývalé vojáky, kteří jsou jednak mladší a za druhé mají lepší fyziku, zatímco v jiných klubech závodí třeba více než osmdesátiletí lidé. Výsledky závodu pak nejsou moc objektivní ani fér vůči těm starším účastníkům,“ uvedla předsedkyně jednoho z klubů. Během diskuze se pak dospělo k závěru, že by se

Na radnici se předsedové devatenácti klubů seniorů setkali s představiteli města v čele s primátorem.

Foto: Blanka Martinovská

získal, hradíme z rozpočtu města,“ vysvětlil Antonín Staněk. Objasnil také, jak chce realizovat další zajímavou oblast, a to ombudsmana pro seniory. Půjde o celý balíček služeb a právní pomoci, kterou město seniorům nabídne.

Zástupci klubů pak s představiteli města a městské policie hovořili o dalších aktuálních záležitostech, jako třeba o způsobech informo-

vaní o kulturních akcích ve městě či o různých aktivitách pro seniory. Poměrně dlouhou diskuzi rozproudil dotaz na pravidla a další záměry pořadatelů branného závodu seniorů, který zajišťuje městská policie. „Některé kluby přivedou bývalé vojáky, kteří jsou jednak mladší a za druhé mají lepší fyziku, zatímco v jiných klubech závodí třeba více než osmdesátiletí lidé. Výsledky závodu pak nejsou moc objektivní ani fér vůči těm starším účastníkům,“ uvedla předsedkyně jednoho z klubů. Během diskuze se pak dospělo k závěru, že by se

(mf)

Dostáváte příspěvek na péči?

Příspěvek na péči je vyplácen těm, kteří se z důvodu zdravotního stavu **neobejdou bez pomoci druhé osoby**. Může se tak jednat o pomoc například ze strany rodiny, pečovatelské služby nebo osobní asistence. Dávka je určena k úhradě nákladů na pomoc, kterou mu pečující osoba poskytl.

Zákon rozlišuje čtyři stupně závislosti na pomoci jiné osoby. Podle stanoveného stupně se pak odvíjí i výše dávky, která se vyplácí pravidelně každý měsíc. Stupeň závislosti a způsob hodnocení určuje vyhláška. Při posuzování stupně závislosti na pomoci jiné fyzické osoby se hodnotí schopnost zvládat základní životní potřeby, které jsou rozděleny do 10 oblastí:

mobilita (zda a do jaké vzdálenosti je občan schopen chůze, a to i s pomůckami jako jsou protézy, hole či chodítka),

orientace (nakolik se orientuje ve své domácnosti či nejbližším

okolí, zda poznává známé či rodinu, ví který je den),

komunikace (do jaké míry rozumí mluvenému či psanému slovu, příp. zda je schopen telefonovat),

stravování (zda je schopen si připravit pokrm, stravu připravit na talíř, vybalit potraviny z obalu, otevřít láhev a nalít nápoj),

oblékání a obouvání (zda je schopen se sám obout a obléknout, příp. si sám určit, co si chce obléknout – zde se určuje i vhodnost oblečení, např. teplé oblečení v zimě, lehké v létě, apod.),

tělesná hygiena (do jaké míry je schopen se sám umýt, vyčistit si zuby, oholit se, osprchovat, umýt si vlasy či tělo,

výkon fyziologické potřeby (zda je schopen včas použít toaletu či vyměnit si inkontinentní pomůcky, po vykonání potřeby provést očistu),

péče o zdraví (do jaké míry je schopen užívat předepsané léky – buď z dávkovače, nebo zcela sám, zda ví, které léky užívá ráno, v poledne a večer, zda se při poranění umí sát ošetřit – např. přelepit drobnou ranku po říznutí se),

osobní aktivity (nakolik je schopen si organizovat denní program – například aktivity vhodné pro dopoledne, odpoledne a večer, zda se stýká s rodinou či přáteli, věnuje se svým koníčkům),

péče o domácnost (zde se zkoumá, které činnosti občan zvládá, zda jen drobné práce – např. umývání nádobí, přepírání osobního prádla, drobné nákupy nebo i těžší práce – topení v kamnech, umívání podlah, převlékání lůžkovin, apod.).

Na základě těchto kritérií je stanoven příslušný stupeň závislosti

I stupeň závislosti = 800 Kč (lehká závislost) náleží osobě, která není schopna zvládat **3 nebo 4** základní životní potřeby a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby

II stupeň závislosti = 4 000 Kč (středně těžká závislost) náleží osobě, která není schopna zvládat **5 nebo 6** základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc.

III stupeň závislosti = 8 000 Kč (těžká závislost) náleží osobě, která není schopna zvládat **7 nebo 8** základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc.

IV stupeň závislosti = 12 000 Kč (úplná závislost) náleží osobě, která není schopna zvládat **9 nebo 10** základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc.

Nárok na příspěvek má každý občan starší jednoho roku. Předpokladem je dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Zde musíme zdůraznit, že kritériem není „pouze“ nemoc, ať již jakkoli závažná, ale především **nutnost pomoci od jiné fyzické osoby**.

Kde se o příspěvek žádá?

O příspěvek na péči se žádá na Úřadu práce. Pro občany Olomouce je tímto místem Úřad práce, tř. Kosmonautů 989/8, Hodolany, 779 00 Olomouc 9 (tel: 950 141 606, email: podatelna@ol.mpsv.cz).

O dávku můžete požádat osobně, zaslat žádost na formuláři poštou nebo ji podat i elektronicky – prostřednictvím webového portálu mpsv.cz, kde je možné jednotlivé formuláře vyplnit v elektronické podobě, následně vytisknout a odeslat poštou nebo přímo odeslat. K tomu je však nutný elektronický podpis. Informace i pomoc s vyplněním formulářů získáte na odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce, Štursova 1, Olomouc. Infocentrum je při vstupu do budovy. **(lh)**

Jak se vaří na Ukrajině?

Ochutnávka v Olomouci byla výborná

Palušky, hrečanyky, banoš...

U nás takřka neznámé speciality ukrajinské kuchyně mohli ochutnat při nedávné akci členové **Klubu seniorů v Jiráskově ulici 9**.

Zajímavé setkání, které nám východoevropskou zemi přiblížilo nejen po lidské, ale i gastronomické stránce, zorganizovalo město Olomouc společně se Správou uprchlických zařízení MV ČR, Centrem na podporu integrace cizinců Olomouckého kraje. Ukázalo se, že právě přes gastronomické speciality lze jinou zemi velmi dobře poznávat.

Jaké to bylo a jak to chutnalo

Co se vařilo a jak účastníkům povedené akce chutnalo?

Na ochutnávku dorazilo okolo 30 lidí, z nichž někteří se aktivně zapojili do přípravy pokrmů. Přítomní měli možnost ochutnat několik chodů a nebyli jsme schopni určit ten nejlepší. Senioři z klubu Jiráskova 9 dostali také několik receptů, o něž se podělí s našimi čtenáři.

Recepty

V ukrajinské kuchyni najdeme hodně zeleniny, lesních a dalších přírodních plodů. Ukrajinské kuchařky rády využívají vlastní vypěstované plodiny, zeleninu najdeme v jídle během celého roku, protože co nejde uchovat čerstvé, se na Ukrajině nakládá a sterilizuje. S oblibou se zde užívá i rybí maso a zvěřina.

Salát „Vinegret“

1. Červená řepa, uvařená s octem, oloupaná, na kostičky,
2. mrkev 4 kusy, uvařená, oloupaná, na kostičky,
3. brambory 5–6 středně velké, uvařené, oloupané, na kostičky,
4. fazole červená konzervovaná, opláchnout,
5. zeli kysané, opláchnout,
6. 2 středně velké cibule, na kostičky, osmahnou na oleji dozlatova, vše promíchat, dochutit solí, pepřem a olejem.

Karbanátky „Hrečanyky“

1. 250 g pohanka – uvařit v osolené vodě – nechat vychladnout,
2. 0,5 kg mletého masa,
3. 1 x vajíčko,
4. mouka (špetka),
5. cibule 1x velká (osmahnout),
6. přidat sůl a pepř podle chuti.

Vše smíchat, vytvořit karbanátky, obalit v hladké mouce a potom

ve vajíčku, smažit na oleji.

„Palušky“

1. Brambory uvařit ve sloupce, vychladit, oloupat, nastrouhat na hrubém struhadle,
 2. 1x vejce,
 3. hladká mouka, sůl,
- Zadělat těsto, nemělo by lepit, těsto rozdělit na několik částí, udělat pletence jako na vánočku, na šikmo nakrájet, po uvaření dochutit solí a osmaženou cibulí + škvarky.

„Banoš“

1. Do hrnce o objemu 3 l nalijeme vodu do 3/4, osolíme a necháme vařit, přidáme 0,5 l šlehačky nebo smetany ke šlehání,
2. až začne vařit, nasypeme kuřičné kroupy nebo polentu, (1 sáček), mícháme a přidáme 100 g másla,
3. vařit 10–15 min, až zhoustne, míchat po celou dobu vaření. Podáváme s domácími škvarky a ovčí brynzou.

„Syrnyky“

1. 0,5 kg jemného tvarohu,
 2. 1x vejce,
 3. vanilkový cukr + citronová kůra, rozinky,
 4. hladká mouka,
- Těsto nesmí moc lepit. Rozválíme, vykrojíme kolečka, smažíme na oleji, podáváme se zakysanou smetanou.

Dobrou chuť.

FINANCOVÁNO
EVROPSKOU UNÍÍ
AZYLOVÝ, MIGRAČNÍ
A INTEGRAČNÍ FOND

Antibiotika: výhody a rizika

Éra antibiotické léčby znamenala na počátku pro celé lidstvo spásu. Poslední dobou se však stále častěji setkáváme se situací, kdy předepsaná antibiotika nepřinášejí očekávaný efekt. Co je důvodem klesajícího účinku antibiotik?

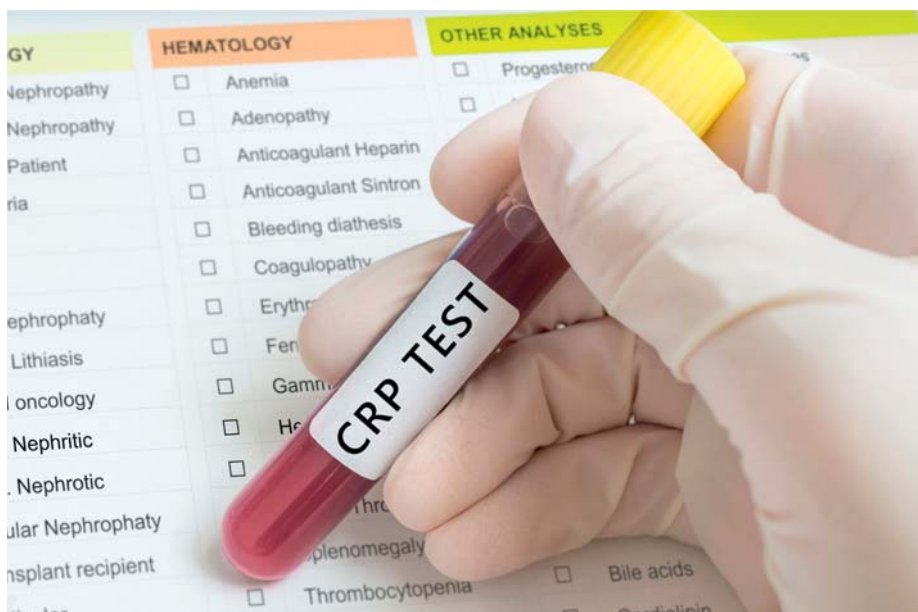
Příčinou je tzv. rezistence bakterií na antibiotika. Slovo rezistence znamená odolnost či schopnost vzdorovat. V případě bakterií se tedy jedná o schopnost ubránit se účinku antibiotik, která tytéž bakterie dříve úspěšně zničila.

K bakteriální rezistenci často přispívají i pacienti. Rezistence může vznikat při nesprávném užívání antibiotik, zejména při jejich užívání v případě virových onemocnění, kdy je neúčinné. Rezistenci způsobuje také nedoužívání celého balení nebo špatný časový režim dávkování.

Takto vzniklá rezistence se však netýká pouze těch, kdo se zrovna antibiotiky léčí, ale každého, kdo se může touto odolnou bakterií následně nakazit. Problém rezistence antibiotik tak získává velký rozměr i v nemocničním prostředí, kde tzv. multirezistentní bakterie často představují příčinu nemocničních nákaz. Je důležité si uvědomit, že odolnost bakterií vůči antibiotikům ohrožuje všechny bez rozdílu a začít u sebe zodpovědným přístupem k léčbě.

Kdy začít brát antibiotika?

V současné situaci by bylo ideální léčbu antibiotiky zahájit **vždy až po stanovení původce infekce** z odebraného vzorku krve nebo moči. V praxi se často (bohužel) volí léčba i dříve, kdy se lékař spoléhá jen na své zkušenosti a rozhoduje na základě vnějších projevů onemocnění, přičemž je ovlivněn subjektivním vyjádřením pacienta. Po obdržení výsledků

CRP testy zakoupíte a odborné poradenství získáte např. v Lékárně U Pöttingea v Olomouci

z laboratoře se může léčba následně upravit. Může nastat i situace, kdy nemoc nakonec není prokázána a my tak užívali léky zbytečně, neefektivně a navíc s rizikem vytvoření rezistence. Navíc léčiva mohou mít vedlejší účinky a místo pomoci si tak ublížíme.

Přítomnost bakterií, resp. bakteriálního onemocnění lze prokázat rychlými testy přímo v ordinaci, jedná se např. o tzv. CRP test a test na streptokoka (výtěr z krku, kdy je výsledek znám již do 10 minut). Právě tyto postupy pomáhají snižovat nadužívání antibiotik v případě virových onemocnění. Nebojte se tedy v případě nejistoty poradit se svým lékařem.

Jak tedy správně postupovat?

Užívejte pouze antibiotika předepsaná vaším lékařem a dodržujte dávkovací režim a způsob užívání. Dávkování a správný způsob užívání léku si vyslechněte a případně ujasněte znovu při výdeji v lékárně. Váš zdravotní stav se většinou zlepší již za 48 hodin od první podané dávky. Pokračujte ale i přesto nadále v užívání, neukončujte léčbu předčasně!

Mohu si zjistit bakteriální onemocnění sám?

V lékárně můžeme koupit řadu testů, které nám pomohou rozklíčovat náš zdravotní stav, aniž bychom museli jít k lékaři. Novinkou jsou tzv. **CRP testy**. Jedná se o zcela jednoduchý test, který nám z kapky krve rozliší, zda se jedná o virové, nebo bakteriální onemocnění. CRP test odhalí zvýšené množství C-reaktivního proteinu (CRP), jehož hladina je v těle vyšší právě při bakteriálních infekcích. Testy jsou vytvořeny speciálně pro domácí použití, proto nemusíte mít strach, že byste použití nezvládli. „V léčbě onemocnění způsobených bakteriemi a viry jsou velké rozdíly, pomocí CRP testů budete vždy vědět, zda je možné samoléčení, nebo je nezbytné navštívit lékaře. CRP testy jsou k dostání u nás v lékárně a rádi poskytneme i jiné odborné konzultace týkající se zdravotního stavu,“ dodávají na závěr autorky článku magistry lékárny z Lékárny U Pöttingea v Olomouci Monika Malovaná a Petra Kolečkářová.

(mm, pk)

Heřmánek nabízí vzdělávání pro všechny generace

Rodinné centrum Heřmánek je inspirativním místem setkávání, jehož aktivity nejsou směřovány pouze k rodičům malých dětí. Je pro všechny generace!

Kromě aktivit podporujících rodičovské kompetence, programů pro děti, odpoledních volnočasových aktivit či aktivit na ochranu životního prostředí klade centrum důraz také na pestrou nabídku vzdě-

lávání a podporu mezigeneračního propojování.

Zajímavou novinkou, připravovanou Rodinným centrem Heřmánek (www.rc-hermanek.cz) ve spolupráci se sdružením EDUKOL je rekvalifikační kurz **Základy podnikání pro rodiče s profesionálním hlídáním dětí**. Účastníkem tohoto kurzu se může stát kdokoli, kdo uvažuje o podni-

kání, ať už je to rodič v průběhu, či po rodičovské dovolené, nebo člověk zralého věku, který dlouhodobě bezúspěšně hledá práci. Pokud máte nápad, v jakém oboru podnikat, radu, jak na to získáte právě v uvedeném kurzu. Jeho součástí je zpracování podnikatelského plánu, komplexní informace v oblasti živnostenského zákona, účetnictví, vedení daňové evidence, kurz tvorby webových stránek, marketingu atd.

Zprostředkovaných informací bude mnoho a účast lze získat prostřednictvím dotace zdarma. Kurz proběhne v době od 4. 4. 2016 do 29. 6. 2016, 2x týdně, v čase od 8.30 do 13.30 v prostorách Family Office v Olomouci-Holici.

Pokud vás nabídka zaujala, neváhejte kontaktovat Kateřinu Tichou, která zodpoví dotazy, poskytne radu i pomoc s vyřízením dotace (katka@edukol.cz, tel: 775 693 055). Nikdy není pozdě začít realizovat své sny... (red)

Přijďte si k nám zahrát šachy

Opravdu úctyhodnou historii má kroužek šachistů na Nové Ulici. Už 17. října 1989 vznikl s podporou města Olomouce klub seniorů v prostoru Jalty v ulici I. P. Pavlova. Jako první v novém klubu začal rozvíjet činnost šachový kroužek pod vedením člena šachového klubu Sigmia Olomouc, ing. Skály. Od té doby tento tým funguje nepřetržitě a za tu dobu byli jeho členy významní olomoučtí šachisté, jako například pan Kucejda, pan Bláha, Dr. Andréé, paní Lancová a další.

Šachový klub pod názvem Sigmia

senior klub Olomouc hraje úspěšně už řadu let v oblastním přeboru olomouckého kraje. Letos je na soupisce celkem 16 hráčů s věkovým průměrem 73,5 roku, což je v České republice raritou.

Členové šachového kroužku ještě podle potřeby posilují mužstva Sigmia Olomouc A (krajský přebor) a Sigmia Olomouc C (okresní přebor). Samozřejmě podle možností se zúčastňují turnajů po celé republice.

Přijďte si také zahrát

Srdečně vás zveme na pravidelné

šachové setkání, které se koná v pracovní čtvrtek od 14 hodin v prostorách klubu seniorů (vedle Tyfloservisu) I. P. Pavlova 69 (Jalta).

Myslím, že budete souhlasit s názorem, že šachy mají kouzlo, které pomáhá zapomenout na různé ne-duhy a problémy v životě a také osvěží mysl.

Můžete vzít s sebou i vnoučata, protože vzájemné zápasy přinesou oboustrannou spokojenost a možná pro někoho i hodnotného koníčka na celý život.

Za šachový klub, Vladimír Pind'ura

Voda je nebezpečnější

říká Jan Štota, hasič s více než půlstoletím

Je výraznou tváří černovířských hasičů, přičemž se hadice poprvé chopil v roce 1964. Zasažoval u bezpočtu požárů a také u čtyř velkých povodní. Tři z nich postihly jeho rodný Černovír, ta čtvrtá zasáhla Čechy, přičemž jeho tým pomáhal v zatopených Litoměřicích. Jan Štota je od roku 2012 nositelem Ceny města Olomouce a je především živoucí legendou mezi olomouckými dobrovolnými hasiči.

Pane Štoto, jak se to přihodilo, že jste už v patnácti letech přišel k hasičům?

Černovírští hasiči tady tehdy měli kvalitní partu mladých mužů, věděli ale, že jim brzy odejdou na vojnu. Hledali proto už s předstihem náhradu. Já jsem v té době byl v partě šesti kluků. Tehdejší starosta sboru Faltýnek nás oslovil s tím, že by z nás vychoval hasiče. U hasičů jsme rychle utvořili soutěžní družstvo, jezdili na soutěže, a když se pak ti starší kluci vrátili z vojny, museli jsme udělat družstva dvě, protože nás bylo najednou hodně. Mně se mezi hasiči líbilo, nadchla mě představa, že se vypracuju do funkce řidič – strojník.

A jak to dopadlo s tou pozicí řidiče strojníka?

Když mi bylo osmnáct, udělal jsem si řidičák. Tady je třeba upřesnit, že dobrovolní hasiči mají jinak své normální občanské povolání. Já jsem tenkrát pracoval v Mototechně v oddělení dopravy, a tam jsem dostal na starosti nákladní auto Praga RN. U hasičů měli ten stejný typ vozu, takže pro mě výhoda. Řidičem strojníkem tady tehdy byl Zdeněk Šimčák, a ten se mě ujal,

Foto: Michal Foltá

Jan Štota se narodil 9. června 1949 v Olomouci. Od 15 let je členem sboru dobrovolných hasičů v Černovíře. Působil zde v řadě funkcí, mimo jiné jako velitel jednotky. Dnes vede soutěžní tým seniorů. Výrazně se zasloužil o pomoc při záchranných pracích při povodních včetně odstraňování jejich následků v letech 1981, 1997, 2002 v Čechách a 2006. Byl velitelem hasičů v roce 1997. Jan Štota se pravidelně účastnil i výjezdů se zásahovou jednotkou sboru, likvidoval požáry a pomáhal při dalších záchranných pracích.

jezdil jsem s ním, abych se u něj zaučil. A pomohlo mi taky to, že otec chtěl, abych se vyučil nějakému řemeslu. Vyučil jsem se strojníkem, a když jsem pak skutečně dostal na starosti ježdění s Pragou, měl jsem velkou výhodu, že jsem si mohl sám všechno opravovat.

Pokud vím, tak činnost dobrovolných hasičů má dvě roviny, zásahy u požárů a sportovní společenskou činnost.

Ano, to tady samozřejmě vždycky bylo. Však už když jsem jako hasič začínal, roznášel jsem po černovířských domácnostech pozvánky na oblíbené a tradiční hasičské plesy. Dokonce nám po roce 1990

nabízeli, abychom odkoupili Dělnický dům, tedy restauraci s tanečním sálem. Jenže nabídka byla 440 tisíc korun a my byli rádi, že jsme měli v kase sotva 20 tisíc korun. Takže jsme Dělnický dům nezískali, ten pak prošel nějakými dalšími peripetemi a nakonec je z něj ruina. Naštěstí máme sál v nové zbrojnici.

Osudy vaší zbrojnice jsou dost těsně spjaté s osudy Černovíra, je to tak?

To je pravda. Původní zbrojnici ze 40. let poškodila už první povodeň v roce 1981 a výrazně i ta v roce 1997. Při rekonstrukci se vybudovala jen taková menší zbrojnice, ačkoliv jsme se snažili prosadit vy-

živel než oheň, zkušeností

budování patrové budovy, aby byla řádně ochráněna před další povodní a abychom měli kde sušit techniku. Před pěti lety se uskutečnila druhá přestavba zbrojnice, a ta už opravdu stála za to. Díky ní máme nejmodernější zbrojnici, kterou využívají nejen hasiči, ale třeba i detašované pracoviště magistrátu.

Máte zkušenosti s mnoha zásahy u požárů, čtyřikrát jste se účastnil také boje s velikou vodou. Co je podle vás horší?

Oboje je velice nebezpečné. Podle mých zkušeností je nebezpečnější a zrádnější voda. Při požáru je mimořádně důležitá týmová spolupráce, pokud ta dobře funguje, můžete riziko hodně minimalizovat. Musíte si uvědomit, že když má hasič při zásahu prilbu a na obličej masku, má dost omezený výhled. Vidí, co je před ním, periferní vidění mu ale chybí. Proto je při pohybu v hořícím objektu hrozně moc důležitá spolupráce. Pokud jde o povodně, ty jsou mimořádně náročné. Problém je, že voda se často chová nepochopitelně, a že se člověk musí spoléhat na prostředky, které ale nejsou vždy stoprocentně spolehlivé. Například v roce 2006 jsme při povodni v Černovíře stavěli hráz ze speciálních gumových pytlů, naplněných asi ze tří čtvrtin vodou. Měl to být moderní spolehlivý prostředek, a přesto během jednoho okamžiku jeden z těch pytlů nevydržel, uvolnil se a odpnul. Samozřejmě byla otázka vteřin, kdy se hráz začala trhat a voda se valila dírou dál do obydlené čtvrti. Měli jsme co dělat, abychom stačili tu trhlinu znovu ucpat.

Zažil jste různé typy povodní, ve většině případů to bylo tady ve vašem městě a vaší čtvrti, jednou jste ale působil hodně daleko od domova, až v severních Čechách.

Naše jednotka, které jsem velel, byla umístěna do Křešic u Lito-meřic. Tolik vody, kolik zasáhlo tamní obce, jsme tady u nás neměli. U nás voda dosahovala většinou úrovně přízemí. Tam, kam jsme jeli v roce 2002, dosahovala hladina vody až téměř po střechu rodinných domů. Lidé tam tehdy stačili sotva zachránit holý život. My jsme tam mnoho dní mohli jen odčerpávat vodu a tahat z vody utonulá zvířata. Měl jsem na starosti celou jednotku, byl jsem pořád ve střehu. Kluci mi říkali, že jsem na ně byl moc přísný, nutil jsem je důkladně se očistit po každém zásahu ve vodě, protože ta velká voda tehdy prošla chemickými, plaval v ní mrtvý dobytek a kontakt s ní nesl spoustu rizik. Naštěstí vše dopadlo dobře a domů jsme přijeli všichni v pořádku.

Právě při povodních se ukazuje význam dobrovolných hasičů.

V roce 1997 bylo v Olomouci při povodni a po ní opravdu obrovské množství práce. Zasahovaly tehdy všechny sbory z Olomouce, přijeli pomáhat i dobrovolní hasiči z Příkazu, Bruchotína a dalších míst. Udělali jsme hodně práce, odklízeli, odsávali vodu a podobně, a město tehdy opravdu ocenilo skutečnost, že dobrovolní hasiče má.

Zmínil jste rizika. Báli jste se někdy při zásazích?

Ne, nebál. To tak nefunguje. V té chvíli je hlavní takový pocit po-

vinnosti a touha pomáhat, chcete prostě zachránit, co se dá. Vždycky to tak je.

A doma o vás strach neměli?

To víte, že ano! Žena mě už taky dlouho přemlouvala, abych toho nechal, že už mám svůj věk. Dost dlouho jsem jí ale neposlouchal.

To je fakt, bude vám šestašedesát a stále jste hasičem. Pořád ještě jezdíte k zásahům?

Ano, jsem pořád ještě ve výjezdové jednotce. Donedávna jsem byl v našem sboru ještě preventistou, i to jsem ale už předal nástupci. Když už si doma mysleli, že budou mít konečně pokoj a já nebudu nikam chodit, rozhodl jsem se založit tady soutěžní družstvo seniorů. Je to paráda, máme svůj hasičský vůz, je to starý mercedes, nakonec jsem sehnal i jedno čerpadlo, které jsem o několik let dříve s díky odmítal s tím, že tady máme lepší, a jezdíme s chutí na závody v širokém okolí. Takže k požárům sice nejedním, k hasičům ale pořád ještě patřím.

Troufnu si hádat, že je na vás žena přes všechny ty obavy pyšná, když se spolu vydáte třeba na černovírský ples v parádní uniformě...

To asi ano, doufám, že to tak je. Musel byste se zeptat jí.

Mimochodem, kde máte uniformu? Všiml jsem si, že někteří vaši kolegové ji mají dole v šatně, vy ale ne...

Samozřejmě doma! Parádní uniforma musí být ve skvělém stavu, to není jen tak nějaký oblek. O svou uniformu musí hasič pečovat.

Michal Foltá

Není sociálka jako sociálka.

Každý z nás občas potřebuje něco vyřídit „na sociálce“ a zároveň každý z nás občas neví, co se na které „sociálce“ vyřizuje a kam jít. Proto jsme pro vás v dnešním a následujících číslech Olomouckého seniora připravili představení jednotlivých „sociálních úřadů“. Postupně vás seznámíme s činností Úřadu práce ČR, České a okresní správy sociálního zabezpečení. V dnešním čísle to bude Odbor sociálních věcí Magistrátu města Olomouce.

Odbor sociálních věcí patří mezi největší pracoviště v rámci Magistrátu města Olomouce, jeho hlavní sídlo najdete v ulici... na ulici Štursova 1 v Olomouci (cca 5 minut pěší chůze od hlavního nádraží). Na této adrese najdete pět z osmi oddělení, která tvoří odbor sociálních věcí. Jednotlivá oddělení a jejich činnost si v krátkosti představíme.

Oddělení sociálně právní ochrany dětí zabezpečuje výkon státní správy na úseku sociálně-právní ochrany dětí, především sleduje ochranu práv dětí, plní potřebná

opatření a poskytuje preventivní a odborné poradenství v této oblasti. Pracovníci oddělení pomáhají rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě, sledují nepříznivé vlivy působící na děti a činí opatření k omezení působení těchto nežádoucích vlivů. V neposlední řadě také pracovníci tohoto oddělení poskytují odbornou pomoc v oblasti náhradní rodinné péče např. v rámci pěstounské péče nebo osvojení dítěte.

Oddělení sociální prevence zabezpečuje také výkon sociálně-právní ochrany dětí, ale se zaměřením na nezletilé a mladistvé, kteří mají výchovné problémy, páchají trestnou činností apod. Poskytuje sociální poradenství a pomoc dětem, mladistvým, jejich rodičům a případně dalším příbuzným v jejich náročných životních situacích, týkajících se výchovných problémů. **Oddělení sociální práce a poradenství** poskytuje sociální poradenství osobám se zdravotním postižením, rodinám s dětmi,

cizincům, osobám v hmotné nouzi a seniorům. Má na starosti (terénní) sociální práci pro uvedené osoby. Nejčastěji jde o poradenství v oblasti dávek (státní sociální podpora, hmotná nouze, příspěvek na péči nebo dávky pro osoby se zdravotním postižením), bydlení, dluhové poradenství nebo zprostředkování vhodných sociálních služeb (např. pečovatelské služby, domovy pro seniory apod.). Pracovníci oddělení poskytují rovněž odbornou poradenskou pomoc osobám přicházejícím z výkonu trestu odnětí svobody.

Oddělení sociálních služeb spravuje agendu žádostí o nájem bytů zvláštního určení (byty v domech s pečovatelskou službou a bezbariérové byty), které jsou v majetku statutárního města Olomouce a vyřizuje projednávání a schvalování nájmu konkrétním žadatelům. Dále také koordinuje a zajišťuje chod klubů pro seniory, které zřizuje statutární město Olomouc. Zároveň má oddělení na starosti komunitní plánování sociálních služeb města Olomouce a administruje agendu týkající se poskytování finančních podpor z rozpočtu statutárního města Olomouce.

Oddělení opatrovnické zajišťuje poskytování základního sociálního poradenství a sociální práce osobám omezeným ve svéprávnosti, kterým vykonává funkci veřejného opatrovníka statutární město Olomouc.

Úřední hodiny těchto oddělení jsou pondělí a středa 8:00–12:00 a 13:00–15:00 a úterý a čtvrtek 8:00–12:00 a 13:00–15:30.

Následující tři oddělení, která patří pod odbor sociálních věcí, mají jinou adresu pracoviště i jinou provozní dobu než předchozí oddělení. **Oddělení azylový dům** zajišťuje

Která je na magistrátu?

poskytování dvou sociálních služeb, a to azylový dům a noclehárna. Posláním azylového domu je prostřednictvím ubytování na přechodnou dobu a individuální sociální práce podpořit muže v jejich nepříznivé sociální situaci, spojené se ztrátou bydlení. Noclehárna pak nabízí pomoc mužům bez přístřeší, kteří mají zájem o přenocování a využití hygienického zařízení. Oddělení azylový dům najdete na adrese Řepčinská 113, Olomouc.

Oddělení domov pro ženy a matky s dětmi poskytuje pobytovou sociální službu ženám, matkám

s nezletilými dětmi a těhotným ženám starším 18-ti let, pokud se ocitnou v mimořádně obtížné sociální situaci spojené se ztrátou bydlení nebo domácím násilím. Domov pro ženy a matky s dětmi má dvě pracoviště, a to na adrese Holečkova 7, Olomouc a na adrese Sokolská 50, Olomouc.

Oddělení dětské jesle je zařízení pro děti od 1 do 4 let, které poskytuje celodenní odbornou péči o děti formou pravidelné i příležitostné docházky – rozvoj výchovy v oblasti tělesné, hudební, rozumové, pracovní a výtvarné s při-

hlédnutím k věku dítěte. Dětské jesle najdete v Olomouci na třídě Spojenců 14.

Budova Odboru sociálních věcí, Štursova 1 Olomouc

Kontakty:

Magistrát města Olomouce
Odbor sociálních věcí
Štursova 1, 779 11 Olomouc
tel.: 585 562 111

email: odb.sv@olomouc.eu

úřední hodiny:

pondělí a středa 8:00–12:00
a 13:00–17:00

úterý a čtvrtek 8:00–12:00
a 13:00–15:30

(lh)

Šéfka krajské rady seniorů bojuje o titul Žena regionu

Mezi sedmi nominovanými na ocenění **Žena regionu za Olomoucký kraj** je i předsedkyně krajské rady seniorů Olomouckého kra-

je Milena Hesová. Nominace se jí dostalo za práci, kterou odvádí ve své seniorské organizaci v Jívové i za aktivity ve prospěch seniorské populace, jíž se věnuje z pozice šéfky krajské rady seniorů.

Jak uvádí nominace, Milena Hesová je podnikatelka, zastupitelka obce, zakladatelka a předsedkyně Seniorklubu Jívová, předsedkyně Krajské rady seniorů Olomouckého kraje, členka Kolegia Rady seniorů České republiky. Její mateřský seniorský spolek byl loni za svoji pětiletou činnost oceněn v celorepublikové nominaci jako „Nejlepší klub roku“. Předloni byla Milena Hesová zvolena do čela Krajské rady seniorů Olomouckého kraje, o které je pod jejím vedením slyšet více než předtím. Její talent strhnout dav pro

dobro věci, naslouchat a pomáhat potřebným je při její skromné povaze vskutku neuvěřitelný. Nemalý obdiv zaslouží i její láska k hudbě, kterou rozdává radost svým posluchačům již bezmála 25 let. Její heslo „Nepropadat letargii, i když je váš hlas málo slyšet“ je pro ní zcela výstižné. Je to skvělá manželka, maminka, babička, kamarádka i osobnost. Zaslouží si proto obdiv a ocenění nejen od seniorské populace.

Podpořit ji můžete hlasováním na stránkách www.zenaregionu.cz

(red)

Jeho život je spjat s Radíkovem. Narozneniny slavil i na radnici

Skoro půl století pracoval ve volném čase pro Radíkov i pro Olomouc. Josef Schwarz byl v uplynulých desítkách let prakticky u všeho důležitého, co se na Radíkově dělo. Na radnici mu teď k jubileu blahopřál náměstek primátora Ladislav Šnevajs.

„Chtěl bych vám poděkovat za všechnu práci a za všechnen čas, který jste obětoval práci pro město a pro Ra-

díkov,“ přivítal muže, který oslaví 85. narozeniny, Ladislav Šnevajs.

Život pana Josefa Schwarze byl sice po profesní stránce spojen se železnicí, u ČSD pracoval například jako projektant pozemních staveb, velkou část svého času ale věnoval i veřejnému dění. Ponejvíce se tyto jeho aktivity týkaly Radíkova.

Od roku 1960 působil v mnoha

funkcích, například jako poslanec místního národního výboru v Radíkově, později, jako člen nově zřízené komise městské části nebo jako předseda stavební komise. Svůj osobní čas věnoval od roku 2000 i rozjezdu detašovaného pracoviště magistrátu právě na Radíkově. Pracoval také s radíkovskými dobrovolnými hasiči a s klubem seniorů.

(mf)

El Greco! Přijďte se podívat na světoznámého malíře

Slavný španělský manýristický malíř El Greco bude klenotem letošní sezóny Arcidiecézního muzea v Olomouci! El Grekův obraz Klanění pastýřů bude v červnu součástí oslav desátého výročí otevření tohoto ojedinělého muzea. Bude to premiéra tohoto díla nejen v Olomouci, ale i v České republice.

Dílo světoznámého malíře z přelomu 16. a 17. století do Olomouce zapůjčí věhlasné Metropolitní muzeum v New Yorku výměnou za zapůjčku Tizianova obrazu Apollón a Marsyas ze sbírek olomouckého arcibiskupství.

Podle arcibiskupa Jana Graubnera je zapůjčka Tiziana do New Yorku mimořádnou příležitostí pro prezentaci České republiky. Zapůjčka

je podle arcibiskupa o to přínosnější, že se díky ní podařilo Muzeu

umění Olomouc s Metropolitním muzeem dohodnout na reciproční spolupráci. „V Olomouci se tak na oplátku objeví klenot z tamních sbírek, a to obraz Klanění pastýřů od španělského manýristického malíře El Greka, který ještě v České republice nebyl vystavený,“ doplnil.

Vystavení obrazu z let 1605–1610 bude velkou atrakcí červnové oslavy desátého výročí otevření olomouckého Arcidiecézního muzea. „Je to pro nás velká čest a současně potvrzení renomé, protože jsme i jedním z nejvýznamnějších světových muzeí vnímání jako důvěryhodný a významný partner,“ uvedl ředitel muzea Michal Soukup. (red)

Kam za kulturou a zábavou? Kalendář akcí duben a květen 2016

Chrám věd a múz | 450 let Vědecké knihovny v Olomouci | 7. dubna

- vernisáž výstavy nejvýznamnějších dokumentů ve fondu VKOL • www.vkol.cz

Tvarůžkové slavnosti & otevřením turistické sezony | 16. dubna

- Horní náměstí • akce spojená s ochutnávkou tvarůžkových specialit, doprovodný folklórní program, prezentace minipivovarů, otevření nových turistických atraktivit 2016 pro veřejnost • tourism.olomouc.eu

Ekologické dny | 15. dubna – 1. května

- Olomouc a Horní náměstí • 26. ročník festivalu • www.slunakov.cz

Academia Film Olomouc | 19.–24. dubna

- Umělecké centrum Univerzity Palackého, Horní náměstí • 51. mezinárodní festival populárně-vědeckých filmů • www.afo.cz

Brány památek dokořán | 18. dubna 15,00–21,00

- Evangelický kostel Olomouc • zpřístupnění kostela a věže, nasvícení kostela, komentované prohlídky, koncerty a další program
- branypamatekdokoran.olomouc.eu

Flora Olomouc Jarní etapa | 21.–24. dubna

- Výstaviště Flora, Smetanovy sady • jarní etapa výstavy a veletrhu • www.flora-ol.cz

Středoevropský festival | 22.–24. dubna

- Dolní náměstí • gastronomie a řemeslné výrobky zemí střední Evropy • www.flora-ol.cz

Dvořákova Olomouc | 2.–25. května

- kostel sv. Mořice • 15. ročník mezinárodního hudebního festivalu • www.mfo.cz

Den Evropy | 10. května

- Horní náměstí • open-air program
- www.europe-direct.cz/strediska/olomouc

Divadelní Flora | 13.–22. května

- 20. ročník mezinárodního divadelního festivalu
- www.divadelniflora.cz

Garden Food Festival | 14.–15. května

- Smetanovy sady • gastronomický festival

Olomoucká muzejní noc | 20. května

- 3. ročník společné akce olomouckých muzeí, galerií a dalších kulturních institucí.

Olomoucké vinné slavnosti | 21. května

- Horní náměstí • jarní část vinných slavností
- www.olomoucka-vinna.cz

Poznávejte olomoucká předměstí

Město Olomouc není zajímavé jen díky své městské památkové rezervaci, která zabírá celé historické centrum. Za povšimnutí a bližší seznámení stojí i okrajové části našeho města, které byly do dvacátých let 20. století samostatnými vesnicemi a v případě Nové Ulice i samostatným městem. Najdou se v nich zajímavé drobné stavby, jako třeba boží muka nebo budovy, pamatující dřívější éru bohatého spolkového a kulturního života na dosah městu. Atmosféra olomouckých předměstí se naprosto liší od té v centru města. Je zde vesnický klid a do přírody to také není daleko. Od loňska je možno se s podobou a historií olomouckých předměstí a s přírodou, která na ně navazuje, seznámit na vlastní oči, uši i nohy.

Šestnáct nenáročných, ale zajímavých tras

Projekt Do přírody ve městě, v rámci něhož dvě desítky nadšenců zmapovaly a popsaly šestnáct nenáročných tras vedoucích z konečných zastávek městských tram-

vají a autobusů, dokazuje, že jet na výlet kousek za město nemusíte pouze na Svatý Kopeček. Trasy projektu představují městské části s jejich kulturními i přírodními památkami, historií a někdy prozradí i informace, které se v těchto končinách jen tradují mezi místními lidmi. Každý ze zapojených dobrovolníků přinesl ze své trasy nějakou zajímavost. Trasy sice nejsou v terénu značené jako klasické turistické stezky, podrob-

nou legendu s popisem vybraného výletu najdou zájemci na webu www.prirodavemeste.cz. Odtud si lze popis trasy vytisknout nebo se až přímo na startu trasy připojit přes chytrý mobil k internetu, koupit si lístek na tramvaj či autobus a vyrazit na konečnou jako Černovír, Týneček, Lošov, Bukovany, Nové Sady, Nemilany, Nová Ulice, Skrbeň nebo Chomoutov.

Ano, přesně tak. Na začátek i konec tras se občané města i turisté odjinud mohou dostat pohodlně, rychle a s výrazně nižším dopadem na životní prostředí městskou hromadnou dopravou. Trasy, které zájemce seznamují s historií lokality a také s navazující přírodou, vedou v současnosti ze 17 konečných zastávek autobusů i tramvajů. Zde jsou umístěny tabule označující hlavní body trasy s QR kódem pro „chytré mobily“ a se souřadnicemi pro GPS navigace. Ale jak už jsme si řekli, je možno také přijet s papírem, na který jsme si doma vytiskli z internetových stránek projektu svoji zvolenou trasu. **(hp)**

Příspěvek čtenáře

Malá liška pomáhá výletníkům

Projekt „Do přírody ve městě“ vymysleli a realizují členové a dobrovolníci olomouckých Přátel přírody ze skupiny Malá liška za finanční podpory statutárního města Olomouce. Projekt nabízí rodinám s dětmi, seniorům, skupinám mladých lidí či třeba návštěvníkům města, kteří se v Olomouci chvíli zdrží, krátké příměstské trasy pro půldenní výlety. Město Olomouc má totiž urbanisticky zajímavé okrajové části se zajímavou historií (ještě na začátku 20. století většinou šlo o samostatné obce či města) a na ně navazující zajímavé biotopy předměstské přírody včetně např. významných přírodních památek a památných stromů. Olomouc také disponuje velmi hustou sítí městské hromadné dopravy. Ta zájemce bezpečně, rychle a pohodlně dostane do centra města i na jeho okraje.

Trasy, které vás přivedou do přírody ve městě, najdete na stránce www.prirodavemeste.cz

hp

Olomouci má

*Ne, nejsi nejhezčí, mé město starodávné,
na prstech spočítám věže, co k nebi ční.
Jen kronika mi šeptá doby slavné
a jizvy kamenné na zdech tvých –
chmurné dny.*

*Kdys pevnost hrdá chránila tvé brány,
když městem královským jsi ještě bývala,
a tichá Morava ti pod hradbami
skalnaté břehy hradu líbala.*

*Tvé úzké uličky, náměstí, kašny, sloupy,
vše v historii věčné místo má,
a Hradisko, klášter jezuitský,
co za mřížovím tajů ukrývá.*

*Já z lásky k tobě vždy se vracím znova,
Věž domu Václava mě vítá z dálky již,
i když ponížená, jen v tobě jsem doma.
A vroucí přání mé je – být ti jednou blíž.*

Eliška Tylková

Fontány, gondoly, horská

Druhá polovina 19. století přinesla Evropě spoustu atraktivních novin a vylepšení. Přibývalo vynálezů, průmysl rostl ohromným tempem a tak není divu, že tento hospodářský rozvoj dostal brzy i svou luxusní výkladní skříň – světové průmyslové a obchodní výstavy.

Začalo se s tím v nejdynamičtějším velkoměstě tehdejšího světa – v Londýně. Brzy následovala Paříž, pak i Vídeň. Nový trend samozřejmě dorazil po čase i do Olomouce.

Výstavy představovaly to nejlepší, čeho se dosáhlo v průmyslovém rozvoji. Vystavovatelé lákali na nejnovější vynálezy, výrobci sklízeli úspěchy a medaile, kterými se pak chlubil na obalech výrobků, a evropské národy se předháněly, který ze bude vnímán jako nejmodernější. Soutěživost byla vlastní podnikavým průmyslovým vrstvám i u nás. Soupeření se týkalo i národů, tedy Němců a Čechů.

Olomouc: Němci versus Češi

V Olomouci to s průmyslem nebylo moc valné; v době, kdy Londýn hostil první světovou výstavu, v Olomouci ještě žádný skutečný průmysl neexistoval, převládala malovýroba. Vše bylo v plenkách, produkci ve městě zajišťovali drobní živnostníci a řemeslníci, převažovala potravinářská výroba a zemědělství. Přesto se i v Olomouci věci měnily – už skoro deset let sem vedla železnice, mimochodem dříve než do Prahy, a postupně se objevovaly alespoň podniky na zpracování kovů a výrobu nástrojů. Během několika desítek let se mohla Olomouc do nového trendu zapojit, byť to s ohledem na těsné sevření hradbami stále nebyla žádná průmyslová metropole.

Důležitou roli hrálo to, že Olo-

mouc byla od roku 1851 sídlem jedné ze dvou moravských obchodních a živnostenských komor.

Pod kontrolu této komory spadalo celé Olomoucko, střední i severní Morava včetně stále průmyslovějšího Ostravska. A právě Obchodní a živnostenská komora Olomouc byla roku 1892 pořadatelem první

sružení obchodníků a podnikatelů plnila roli jakéhosi prostředníka mezi vládou a regionálními průmyslníky. V Olomouci, která byla městem převážně německým, byla samozřejmě i v obchodní komoře jednacím řečí němčina a až do 80. let 19. století v ní nebyli zastoupeni ani žádní čeští podnikatelé. Od předposlední dekády 19. století se ale tento stav začal pomalu měnit, první skupina českých podnikatelů se stala členy komory a česká strana se postupně začala emancipovat i v rozvoji průmyslu a obchodu. Pokud ale chtěla německá politická reprezentace Olomouce dát nějak najevo národnostní nadřazenost, bylo celkem zřejmé, že právě taková průmyslová výstava je pro to skvělým prostředkem.

První velikou výstavu olomoucká komora uspořádala v roce 1892. Místo bylo tehdy jasně dané – areál měšťanské střelnice, tedy tam, kde je dnes malý parčík a okolí ulice Na Střelnici, fotbalový a te-

Betonbrücke und Gondelfahrten.

olomoucké průmyslové a obchodní výstavy.

Komora jako zájmové profesní

nisový areál a tak dále. Tato lokalita byla totiž pro Olomoučany už od roku 1758 oblíbeným cílem vý-

dráha. Olomoucké výstavy

letů a všelijakých městských slavností. My, kteří známe jen dnešní malý parčík, bychom tehdejší olomouckou střelnici nepoznali.

Roku 1892 zde v parkově upraveném areálu s celoročně provozovanou restaurací a krásnou klasicistní budovou střelnice vyrostlo množství menších staveb, slavnostně vyzdobených pavilónů, stánků, vináren a pivnic. Když hovoříme o stáncích, nesmíme si představovat to, co se pod tímto pojmem skrývá dnes. Tehdejší stánky by dnes samy o sobě byly hodny vlastní výstavy, byly to krásné umělecké kousky. Na výstavě byly k vidění prezentace olomouckých podnikatelů a obchodníků, stejně jako stánky a pavilony z jiných koutů Moravy. Pod olomouckou komoru spadalo i Ostravsko, takže se zde prezentovaly i dravé důlní či železárenské společnosti ze severu Moravy, i podniky z dalších míst země.

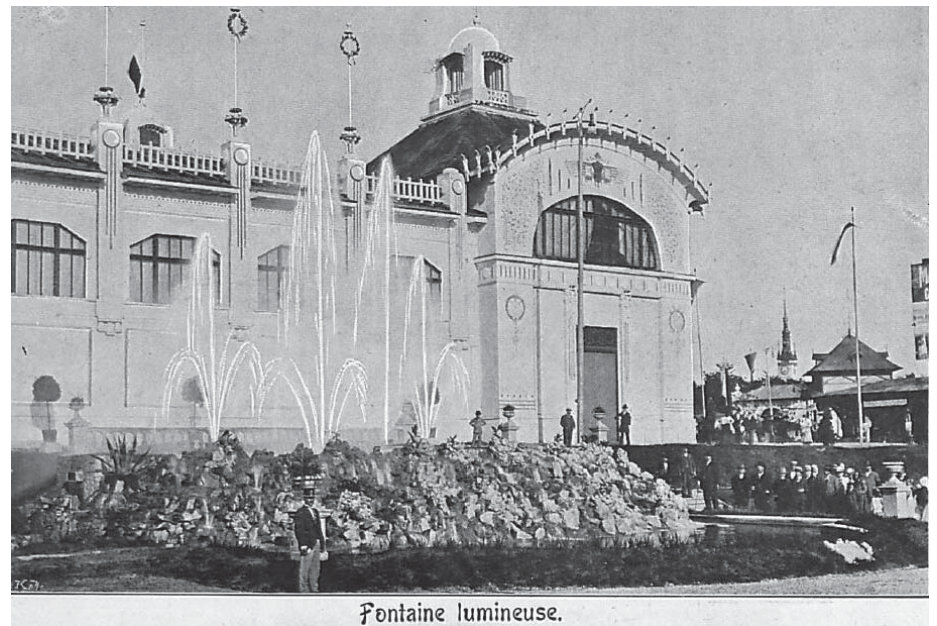
Dle dobových fotografií i katalogů je jasné, že oficiálním jazykem byla němčina, i když na výstavu samozřejmě chodili i Češi. Na druhou stranu – český tisk v Olomouci od návštěv německé výstavy více méně zrazoval. Český novinář v Olomouci se v létě 1892 zabýval raději národopisnou výstavou v Kojetíně a rozplýval se nad hanáckými kroji a jízdou králů, než by analyzoval úspěchy či neúspěchy olomouckého průmyslu. Olomoučtí Češi si naopak zkoušeli čas od času uspořádat vlastní výstavníke truc-podniky třeba v prostorách Národního domu, jenže ty nikdy nepřekročily rámec většího trhu. Nakonec to bylo tak, že podnikatel, který chtěl uspět, musel národnostní rivalitu hodit za hlavu a účastnil se výstav na té i oné

straně. Zakladatel velkolepé tradice výroby čokolády v Olomouci František Mikšovský tak například svou první výstavnickou medaili získal právě na „německé“ výstavě v Olomouci.

Lidé se především bavili

První velká průmyslová výstava se konala 1892 v areálu střelnice na Lazcích, ta druhá, jubilejní, roku 1902, byla ještě blíže k městu. Dnes z ní Olomouc má kamennou památku, která se za více než stovku let od postavení změnila doslova k nepoznání. Dnešní Slovanský dům vznikl právě tehdy, na dosud nezastavěné ploše, jako hlavní výstavní hala, a neuvěřitelně krásné bylo i okolí s dalšími stánky, pavilony, pivnicemi a okrasnými záho-

zice, nakupovali či ochutnávali, ale čas mohli trávit i na atrakcích, jako byl kolotoč či horská dráha. Na další výstavu v roce 1907 Olomoučané pořídili dokonce umělou sáňkařskou dráhu! A když se vrátíme zpět do roku 1902 – tehdy jste se mohli v Olomouci na chvíli cítit jako v benátských kanálech. Na Lazcích vedle mlýna totiž stál výletní hostinec (zhruba v místech dnešního finančního úřadu), který konání výstavy maximálně využil. Vedle hostince vedl přes Mlýnský potok nový betonový most, a právě zde vzniklo v létě 1902 dočasné přístaviště gondoliérů. Hosté se vozili v benátských gondolách po klidném toku a měli se náramně. V tu chvíli byly nejspíš národ-

Fontaine lumineuse.

ny v místech, kde je dnes z velké části parkoviště nebo nepořádek.

Výstava, to ale byla především velká paráda pro návštěvníky. Týká se to především té v roce 1902. Všichni dnes známe Křížikovu světelnou fontánu na pražském výstavišti, ovšem v roce 1902 měla světelnou fontánu na výstavišti i Olomouc! Návštěvníci si mohli samozřejmě prohlížet všechny možné expo-

nostní spory aspoň na chvíli zapomenuty...

Město bylo na svou výstavu pyšné. Vycházely obrázkové katalogy, nakladatelé tiskli speciální pohlednice a na okraji města vyrostlo krásné výstaviště. Z něj se ale bohužel do dnešních dnů skoro nic nezachovalo. A další výstavy už tak slavné nebyly. Jak uvedl olomoucký historik Milan Tichák,

pokračování ze strany 17

třetí olomoucká průmyslová výstava v roce 1907 už příliš povedená nebyla, bylo méně vystavovatelů a tedy i návštěvníků. V dalším desetiletí už bohužel vypukla světo-

vá válka a s výstavami byl konec. Nám se ale díky dochovaným obrazovým materiálům nabízí možnost alespoň si představit, jak to bylo v Olomouci krásné, když jste

v létě mohli jet na sáňkách, místo parkoviště stály secesní výstavní sály a po Mlýnském potoce jezdily gondoly jako v Benátkách.

(Převzato z olomoucky.rej.cz)

Začalo to v Londýně

První velká Světová výstava se v Londýně konala už v roce 1851 ve výstavní budově Crystal Palace. O čtyři roky později se přidala Paříž, načež se tyto dvě metropole v pořádání největších výstav střídaly. Pak se na úroveň světových výstav přidala Vídeň, Chicago, Brusel a další. Velmi brzy se menší, národní průmyslové výstavy, začaly pořádat v mnoha jiných městech v západní a střední Evropě. Do Olomouce tento trend naplno dorazil roku 1892.

Láska na konci války aneb Z romantické chvílky málem na onen svět

Období míru těsně po druhé světové válce nebylo tak bezpečné, jak si asi dnes člověk pod pojmem mír představuje. Ještě poměrně dlouhou dobu se mohli civilisté strachovat, že někde narazí nejen na různou nebezpečnou municí a další stopy po prošlých armádách, ale také na zběhlé vojáky či příslušníky speciálních jednotek, kteří se odmítli vydat do zajetí. Jednou takových skupin byli i vojáci bývalé Organizace ukrajinských nacionalistů, takzvaní banderovci. Můj budoucí švagr Jaroslav tou dobou sloužil na vojně. Jeho jednotka se nacházela ve Věsce u Olomouce, jen kousek od jedné ze stezek, kterou tou dobou využívali právě banderovci při své snaze projít přes Československo na západ. V případě zajetí jim hrozila smrt nebo odvezení do stalinského gulagu, není tedy divu, že šlo o lidi, připravené ke všemu. Jaroslav ale v té době prokázal, že pokud je mladý člověk skutečně plný chuti do života, dá se i v tako-

vé situaci prožít romantická chvílka. Byl s dost značným rizikem... Jaroslav byl velký fešák a mladý muž, není tedy divu, že se snažil vedle vojenské služby stihnout i děvčata. Jednoho krásného letního dne za ním přišla jeho dívka, když procházel svěřeným úsekem. Síla lásky a vůně letního dne byla silnější než povinnost vojáka, a tak se Jaroslav po nějaké době věnoval už výhradně dívce, nikoliv své uniformě a zbrani. V tom se ozvaly kroky. Milenci ztuhli. Bohužel to ale nebyl zajíc nebo srna. Z křoví na ně mířila hlaveň samopalu. Za ní se po chvíli objevil zarostlý a neumytý člověk, jeden z těch Ukrajinců, kteří tudy prchali. Nastal okamžik, kdy se rozhodlo o všem. Náš voják neměl zbraň ani uniformu, a popravdě řečeno, nejspíš v té době působil značně nevojenským dojmem. „Díval jsem se smrti do očí, čekal jsem, že mě v následující vteřině zastřelí,“ popisoval pomalu se vlekoucí dramatické okamžiky

později Jaroslav. Jenže Ukrajinec se po chvíli přemýšlení a vyhodnocování rizik jen usmál, sklopil zbraň a opět zmizel v houští. „Věděl jsem, že jde pozpátku a sleduje nás, pokud bych chtěl popadnout zbraň, musel by po nás vystřelit. Takže jsem neudělal nic a on nám také neublížil,“ uzavřel vyprávění Jaroslav. Jak posléze dodal, už nikdy později v životě nebyl tak blízko smrti jako v tom okamžiku, kdy v létě roku 1945 prožíval lásku kousek za Olomoucí.

A že se nejspíš poučil a následně vojenskou službu vykonával podstatně svědomitěji, o tom svědčí fakt, že u armády zůstal až do srpna roku 1968. Tehdy už jako důstojník nesplnil rozkaz a nechal pracovníky československé televize dokončit jejich vysílání, kterému měl zabránit. Kvůli tomu jej zatkl sovětští vojáci a následoval definitivní sešup a odchod z armády. To už je ale jiná historie...

Podle vyprávění pana Miloslava Gerži zpracoval **Michal Foltá**

Příroda ve městě: překvapivě bohaté téma

Do přírody ve městě je název projektu, který v Olomouci vymyslel a prosazuje klub Přátelé přírody Malá liška. Při vycházkách se člověk přesvědčí, jak atraktivní a zajímavé jsou nejrůznější lokality v okrajových částech Olomouce, tedy v místech, kam vás pohodlně doveze MHD. Jak ukazují snímky, parádní výlet se vším všudy člověk nemusí zažít jen desítky kilometrů daleko od města... Zkuste to také!

(mf)

Foto: Přátelé přírody, z. s. – skupina Malá liška

Olomoucký tvarůžkový festival

1. ročník festivalu spojeného s ochutnávkou
tvarůžkových specialit a regionálních piv

sobota 16. 4. 2016 | 10.00–16.00
OLOMOUC | Horní náměstí

- Ochutnávka tvarůžkových specialit
- Hanácký farmářský trh a řemeslný jarmark
- Soutěže, kvízy pro děti i dospělé
- Tvůrčí dílna pro děti

Doprovodný program:

10.15–12.30 | Pásmo hanáckých písní a tanců
Hanácká mozeka Litovel a národopisný soubor Cholinka

13.00–16.00 | Koncert kapely „Stracené Ráj“
moravská kapela hrající „hanácké bigbít“

16.00 | kaple sv. Jana Sarkandra – Zpívání o jaru
Hanácký mužský sbor Rovina

Na akci vás zvou: statutární město Olomouc,
Střední Morava – Sdružení cestovního ruchu
a A.W. spol. s r. o. Loštice

<http://tourism.olomouc.eu>

